

410

VYHLÁŠKA

ze dne 4. října 2005

o hygienických požadavcích na prostory a provoz zařízení a provozoven pro výchovu a vzdělávání dětí a mladistvých

Ministerstvo zdravotnictví v dohodě s Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy a Ministerstvem práce a sociálních věcí stanoví podle § 108 odst. 2 zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění zákona č. 320/2002 Sb., zákona č. 274/2003 Sb. a zákona č. 362/2003 Sb., (dále jen „zákon“) k provedení § 7 odst. 1 zákona:

§ 1

Základní ustanovení

(1) Tato vyhláška stanoví hygienické požadavky na prostorové podmínky, vybavení, provoz, osvětlení, vytápění, mikroklimatické podmínky, zásobování vodou a úklid mateřských škol, základních a středních škol, konzervatoří, vyšších odborných škol, základních uměleckých škol a jazykových škol s právem státní jazykové zkoušky¹⁾ a školských zařízení¹⁾ zařazených do rejstříku škol a školských zařízení¹⁾, zařízení sociálně výchovné činnosti a zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc²⁾ (dále jen „zařízení pro výchovu a vzdělávání“). Tato vyhláška se vztahuje i na provozování živnosti péče o dítě do 3 let věku v denním režimu a živnosti mimoškolní výchova a vzdělávání³⁾, je-li živnost provozována v provozovně (dále jen „provozovny pro výchovu a vzdělávání“).

(2) Požadavky na pracoviště, na kterém se provádí příprava žáků na povolání a které je zřízeno při právnické nebo fyzické osobě, jež není školou ani školským zařízením, stanoví zvláštní právní předpis⁴⁾.

§ 2

Výklad pojmů

Pro účely této vyhlášky se rozumí:

- a) dítětem předškolního věku fyzická osoba, která nezahájila plnění povinné školní docházky,
- b) žákem fyzická osoba, která zahájila povinnou

školní docházku a účastní se vzdělávacího procesu v zařízeních pro výchovu a vzdělávání,

- c) zdravotním postižením mentální, tělesné, zrakové nebo sluchové postižení, vada řeči, souběžné postižení více vadami, autismus, vývojové poruchy učení nebo chování,
- d) dlouhodobým pobytem pobyt ve vnitřním prostoru nebo jeho funkčně vymezené části, který trvá v průběhu jednoho dne 4 hodiny a déle a opakuje se při trvalém užívání budovy více než jednou týdně; za dlouhodobý pobyt se považuje i pravidelné střídání krátkodobého pobytu v různých vnitřních prostorech tak, že celková doba pobytu v nich má trvalý charakter,
- e) krátkodobým pobytem pobyt v místnosti během jednoho dne po dobu kratší než 4 hodiny,
- f) přímo větratelnými prostory prostory přirozeně větrané (větrané z venkovního prostoru budovy čerstvým vzduchem) nebo nuceně větrané (mechanicky),
- g) zobrazovací jednotkou zařízení, které mění elektronické informace na optické a je určené pro zrakovou komunikaci s člověkem,
- h) zrakovým úkolem zraková činnost potřebná k práci, případně místo s vizuálními prvky vykonávané práce,
- i) místem zrakového úkolu místo, kde se nachází předmět zrakové činnosti (zrakového úkolu),
- j) normovou hodnotou konkrétní technický požadavek obsažený v příslušné české technické normě ČSN, jehož dodržení považuje konkrétní ustanovení za splnění jím stanovených požadavků.

Prostorové podmínky

§ 3

- (1) Nezastavěná plocha pozemku u zařízení pro

¹⁾ Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon).

²⁾ Zákon č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění zákona č. 257/2000 Sb., zákona č. 272/2001 Sb., zákona č. 309/2002 Sb., zákona č. 320/2002 Sb., zákona č. 518/2002 Sb., zákona č. 222/2002 Sb., zákona č. 52/2004 Sb., zákona č. 315/2004 Sb., zákona č. 436/2004 Sb. a zákona č. 501/2004 Sb.

³⁾ Nařízení vlády č. 469/2000 Sb., kterým se stanoví odborné náplně jednotlivých živností.

⁴⁾ Nařízení vlády č. 178/2001 Sb., kterým se stanoví podmínky ochrany zdraví zaměstnanců při práci, ve znění nařízení vlády č. 523/2002 Sb. a nařízení vlády č. 441/2004 Sb.

výchovu a vzdělávání a provozoven pro výchovu a vzdělávání, určená pro pobyt dětí předškolního věku musí činit nejméně 30 m² na 1 dítě. Pozemek musí být oplocen. Plocha dětského hřiště musí činit nejméně 4 m² na 1 dítě.

(2) Velikost pozemku zařízení pro výchovu a vzdělávání a provozoven pro výchovu a vzdělávání s výjimkou těch, které jsou uvedeny v odstavci 1, musí činit nejméně 34 m² na 1 žáka, z toho zastavěná plocha pozemku je nejvýše 4,6 m² na 1 žáka, plocha pro tělovýchovu a sport nejméně 16 m² na 1 žáka, plocha pro pobyt na volném vzduchu nejméně 4 m² na 1 žáka. Pozemek musí být oplocen.

(3) Při volbě rostlin a dřevin vysazovaných na pozemky určené pro zařízení a provozovny pro výchovu a vzdělávání musí být zohledněna ochrana zdraví dětí a žáků a jejich rozumové schopnosti. Nově vysazované dřeviny nesmí snižovat požadované parametry denního osvětlení ve vnitřních prostorách okolních budov. Vzdálenost sázené dřeviny od obvodové zdi budov by měla být stejná, jako je její předpokládaná maximální výška. Vysazené rostliny, travnaté plochy a dřeviny musí být řádně udržovány. Pro venkovní hrací plochy musí být zabezpečen přívod vody ke kropení a čištění v kvalitě závlahové vody I. třídy jakosti odpovídající normovým hodnotám⁵⁾.

§ 4

(1) Prostorové podmínky a vnitřní uspořádání v zařízeních pro děti předškolního věku a provozoven pro výchovu a vzdělávání dětí předškolního věku musí umožňovat volné hry dětí, jejich odpočinek, osobní hygienu s otužováním a tělesná cvičení. Na 1 dítě musí plocha denní místnosti užívané jako herna a ložnice činit nejméně 4 m²; je-li ložnice stavebně oddělená, musí plocha denní místnosti činit nejméně 3 m² na 1 dítě. Plocha na 1 lehátko nebo lůžko pro spánek musí činit nejméně 1,7 m² na 1 dítě a lehátko nebo lůžko musí odpovídat normovým hodnotám. Prostor pro ukládání lehátek a lůžkovin musí umožňovat jejich řádné provětrávání a oddělené uložení lůžkovin pro každé dítě.

(2) V prostorech zařízení pro výchovu a vzdělávání s výjimkou škol v přírodě a provozoven pro výchovu a vzdělávání⁶⁾ musí na 1 žáka připadnout v učebnách nejméně 1,65 m², v odborných pracovnách, laboratořích a počítačových učebnách, v jazykových učeb-

nách a učebnách písemné a elektronické komunikace nejméně 2 m². V učebnách pracovních činností základních škol musí připadnout na 1 žáka nejméně 4 m². Velikost pracovišť odborného výcviku středních škol⁴⁾ se stanoví u rukodělných oborů podle druhu a náročnosti vykonávané práce v rozmezí 2 až 10 m² na žáka; u strojních oborů v rozmezí 10 až 15 m² na žáka. Ve školách uskutečňujících vzdělávací program pro žáky se specifickými vzdělávacími potřebami se stanoví plocha na 1 žáka v teoretických učebnách nejméně 2,3 m².

(3) Pro žáky se zdravotním postižením musí být ve školách uskutečňujících vzdělávací program pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami, školách a školských zařízeních zajištěny podmínky podle druhu jejich zdravotního postižení včetně bezbariérového prostředí⁷⁾. V učebnách musí být vytvořeny relaxační koutky s odpovídajícím vybavením umístěné mimo prostor lavic. Vyčleňuje se prostor pro odkládání a uložení kompenzačních pomůcek.

(4) Podlahy v zařízeních pro výchovu a vzdělávání a provozovnách pro výchovu a vzdělávání musí odpovídat charakteru činnosti upravené zvláštním právním předpisem⁸⁾ a musí být snadno čistitelné.

(5) Zařízení pro výchovu a vzdělávání se vybavuje počtem šaten a hygienických zařízení, který stanoví zvláštní právní předpis⁹⁾. Další požadavky na hygienická zařízení a šatny v zařízeních pro výchovu a vzdělávání a v provozovnách pro výchovu a vzdělávání jsou stanoveny v příloze č. 1 této vyhlášky a ve zvláštním právním předpisu⁷⁾.

§ 5

(1) Prostory k výuce tělesné výchovy v zařízení pro výchovu a vzdělávání musí umožňovat realizaci předmětu Tělesná výchova. Nejmenší plocha na 1 žáka je 8 m², pro plošně nenáročné druhy cvičení je 4 až 5 m² na 1 žáka; tyto požadavky platí pro vnitřní prostory. Tělocvična musí být větratelná, požadavky na výměnu vzduchu jsou upraveny v příloze č. 3 této vyhlášky. Ovládání ventilačních otvorů musí být dosažitelné z podlahy. Podlaha musí být pružná při statickém i dynamickém zatížení, snadno čistitelná, s protiskluzovou úpravou povrchu⁸⁾. V tělocvičně stěny a tělesa topení musí být zajištěny proti úrazu, svítidla a okenní tabule proti rozbití.

(2) K tělocvičně náleží nářaďovna a dále šatny a umývárny se záchodem a umyvadlem, oddělené pro

⁵⁾ ČSN 757143.

⁶⁾ § 7 odst. 3 zákona č. 561/2004 Sb.

⁷⁾ Vyhláška č. 369/2001 Sb., o obecných technických požadavcích zabezpečujících užívání staveb osobami s omezenou schopností pohybu a orientace.

⁸⁾ § 33 vyhlášky č. 137/1998 Sb., o obecných technických požadavcích na výstavbu.

⁹⁾ § 59 vyhlášky č. 137/1998 Sb.

chlapce a dívky. Minimální plocha šatny je 18 m². Šatny musí být vybaveny věšáky a lavicemi; počítá se 0,4 m délky lavice na 1 žáka. Po skončení tělesné výchovy musí mít žáci možnost očisty. Umývárna musí být přístupná ze šatny a musí mít tekoucí pitnou studenou a teplou vodu; stanoví se 1 sprchová růžice pro 5 až 8 žáků, pro osušení musí být k dispozici místo s instalovaným věšákem. Jedna šatna a umývárna s 1 záchodem a umyvadlem musí být řešena s ohledem na přístup a užívání osobami s omezenou schopností pohybu a orientace⁷⁾.

§ 6

V návaznosti na prostory praktického vyučování v zařízení pro výchovu a vzdělávání musí být umístěna šatna žáků, která je vybavena skřínkami pro uložení pracovního a civilního oděvu. Šatna musí být odvětrána a musí splňovat požadavky na výměnu vzduchu, které jsou stanoveny v příloze č. 3 této vyhlášky. Dále musí být k dispozici záchod a umyvadla na umytí rukou. Rozsah vybavení je stanoven bodem 7 v příloze č. 1 této vyhlášky. Při výuce pracovní výchovy v základních školách musí mít žáci vytvořenu možnost odkládání civilního oděvu a mytí rukou, stanoví se 1 umyvadlo nebo 1 výtokový kohout s tekoucí pitnou studenou a teplou vodou na 5 žáků.

§ 7

(1) Prostory pro pobyt žáků v zařízeních pro výchovu a vzdělávání a provozovnách pro výchovu a vzdělávání mimo vyučování se upravují a zařizují tak, aby umožňovaly činnost, pro kterou jsou zřízeny. Nejmenší plocha volného prostoru místnosti se stanoví rozměrem 2 m² na 1 žáka. Pokud prostory pro pobyt mimo vyučování nejsou součástí školy nebo školského zařízení pro výchovu a vzdělávání, musí být k dispozici vyčleněný prostor pro odkládání oděvů a obuvi, dále záchod s předsíňkou a umyvadlem oddělený pro dívky, chlapce a pedagogické pracovníky. Vybavení je stanoveno v příloze č. 1 bodě 7 této vyhlášky.

(2) Prostor pro odkládání oděvů a obuvi a v každém oddělení 1 záchod musí umožňovat přístup a užívání osobami s omezenou schopností pohybu a orientace⁷⁾.

§ 8

Ve školách v přírodě⁶⁾ se výuka zajišťuje v místnosti odpovídající požadavkům na učebny v parametrech osvětlení a v mikroklimatických podmínkách podle této vyhlášky s plochou minimálně 1,5 m² podlahové plochy na 1 žáka. Pokud se volný čas tráví ve vnitřních prostorách, musí tyto odpovídat zejména charakteru jídelny nebo denní místnosti s plochou mi-

nimálně 1,5 m² na 1 žáka nebo minimálně 3 m² na 1 dítě předškolního věku.

§ 9

Prostory v zařízeních pro výchovu a vzdělávání musí být přístupny též osobám s omezenou schopností pohybu a orientace⁷⁾.

§ 10

Ubytování

(1) Pro ubytování v domovech mládeže, internátech, v zařízeních pro děti vyžadující okamžitou pomoc a ve školských zařízeních pro výkon ústavní a ochranné výchovy a preventivně výchovné péče (dále jen „ubytovací zařízení“) je nejmenší ubytovací plocha ložnice bez skříní 6 m² na 1 ubytovaného. V 1 ložnici lze ubytovat zpravidla 3 osoby. Ve školských zařízeních pro výkon ústavní a ochranné výchovy a preventivně výchovné péče se stanoví v obývacím pokoji nejméně 3 m² na 1 ubytovaného, v domovech mládeže a internátech nejméně 1,5 m² na 1 ubytovaného. Ve studovně ubytovacího zařízení domova mládeže se stanoví nejméně 1,8 m² na 1 žáka. Jako součást ubytovacího zařízení se může zřídit místnost pro ošetřovnu a izolaci. V izolaci se stanoví nejmenší plocha 8 m² na 1 lůžko. Izolace je vybavena samostatným záchodem, umyvadlem a sprchou s tekoucí pitnou studenou a teplou vodou¹⁰⁾. Pro ubytování ve škole v přírodě lze v 1 pokoji ubytovat zpravidla 6 žáků nebo 6 dětí předškolního věku, přičemž minimální podlahová plocha musí být 3 m² na 1 osobu.

(2) Žáci s omezenou schopností pohybu se ubytují nejvýše po 2 na dvoulůžkovém pokoji s plochou bez skříní nejméně 10 m² na 1 ubytovaného. Ke každému pokoji musí být zřízeno vlastní zařízení pro osobní hygienu sestávající ze záchodu, sprchy a umyvadla. Zařízení pro osobní hygienu u pokojů určených k ubytování žáků s omezenou schopností pohybu, musí odpovídat požadavkům stanoveným zvláštním právním předpisem⁷⁾.

(3) V ubytovacím zařízení se zřizuje čajová kuchyňka, oddělený sklad čistého a sklad použitého prádla, prostory pro žehlení a sušení oděvů a pro uskladnění a čištění obuvi, přepírání osobního prádla, úklid a sklady sezónních potřeb. Součástí ubytovacího zařízení je zázemí pro vychovatele se zařízením pro osobní hygienu sestávajícím ze záchodu, sprchy a umyvadla. Počty hygienických zařízení a vybavení pro ubytované jsou stanoveny v příloze č. 1 této vyhlášky. Další požadavky na prostory a vybavení související s osobní hygienou stanoví zvláštní právní předpis⁷⁾.

¹⁰⁾ § 3 zákona č. 258/2000 Sb., ve znění zákona č. 274/2003 Sb.

§ 11

Vybavení nábytkem a rozsazení žáků

(1) Zařízení pro výchovu a vzdělávání a provozny pro výchovu a vzdělávání musí být vybavena nábytkem, který zohledňuje rozdílnou tělesnou výšku dětí a žáků. Velikostní typy školního nábytku a ergonomické zásady práce žáků vsedě jsou upraveny v příloze č. 2 této vyhlášky. Pracovní stoly musí mít matný povrch. Při používání tabule musí být dodržen zrakový úhel maximálně 30 stupňů od zadní hrany pracovní plochy prvního stolu žáka před tabulí. Pro žáky s těžším či kombinovaným zdravotním postižením se používají ortopedické vertikalizační školní lavice podle doporučení odborného rehabilitačního pracovníka s možností jejich polohování.

(2) Vybavení nábytkem v ubytovacích zařízeních musí odpovídat charakteru zařízení a věku dětí nebo žáků. Patrová lůžka se zřizují jen v odůvodněných případech s ohledem na tělesné a rozumové schopnosti ubytovaných a musí odpovídat normovým hodnotám¹¹⁾. Vstup na horní lůžko musí být bezpečný a horní lůžko musí být opatřeno zábranou proti pádu. Každé lůžko musí mít samostatný prostor na uložení lůžkovin. Každý pokoj musí být vybaven dále stolem a počtem židlí podle počtu ubytovaných.

(3) Rozsazení žáků v učebně se řídí podle jejich tělesné výšky; dále se přihlíží ke speciálním vzdělávacím potřebám, případným zrakovým a sluchovým vadám a jinému zdravotnímu postižení žáků. Při jiném než obvyklém uspořádání lavic se dbá na to, aby u žáků nedocházelo k jednostrannému zatížení svalových skupin.

Osvětlení

§ 12

(1) Ve vnitřních prostorech budov zařízení pro výchovu a vzdělávání a provozovnách pro výchovu a vzdělávání, určených k dlouhodobému pobytu žáků, musí být vyhovující denní osvětlení odpovídající normovým hodnotám¹²⁾. Místa žáků v lavicích musí být v učebnách orientována tak, aby žáci nebyli v zorném poli oslňováni jasným osvětlovacích otvorů a ani si nestínili místo zrakového úkolu.

(2) V prostorech určených pouze ke krátkodobému pobytu je možné použít celkového sdruženého osvětlení. Dále je možné je použít v případech uvedených v normě¹³⁾ (při skupinovém vyučování s různým uspořádáním pracovních míst v prostoru nebo v dílnách

při potřebě osvětlit stíněné povrchy). Pro žáky se zrakovým postižením nebo zrakovými vadami je nutné zajistit denní i umělé osvětlení odpovídající specifickým potřebám podle stupně jejich postižení^{12,14)}. V soustavě sdruženého osvětlení denní i doplňující umělé osvětlení musí vyhovovat příslušným normovým hodnotám a požadavkům¹³⁾.

(3) Parametry umělého osvětlení ve vnitřních prostorech budov zařízení pro výchovu a vzdělávání a provozovnách pro výchovu a vzdělávání musí odpovídat normovým hodnotám¹⁴⁾.

(4) Osvětlení tabule musí odpovídat normovým hodnotám¹⁴⁾. Tabule musí mít matný povrch, nevztahuje se na tabule, na které se nepíše křídou. Ve stěně za tabulí nesmí být osvětlovací otvor (okno nebo střešní okno), v opačném případě musí být zakryt neprůsvitným materiálem, jehož činitel odrazu světla se blíží hodnotě činitele odrazu této stěny.

§ 13

(1) Úroveň denního i umělého osvětlení prostorů se zobrazovacími jednotkami musí být v souladu s normovými hodnotami a požadavky^{12, 13, 14)}.

(2) Pracoviště u zobrazovacích jednotek musí být umístěna tak, aby žáci nebyli oslňováni jasným osvětlovacích otvorů a ani se jim tyto otvory nezrcadlily na zobrazovací jednotce. Svítidla musí být vhodně rozmístěna a mít takové rozložení jasů a úhly clonění, aby se nezrcadlila na zobrazovací jednotce a nedocházelo ke ztížení zrakového úkolu.

(3) Vzdálenost očí od zobrazovací jednotky musí být nejméně 0,5 m od horního okraje zobrazovací jednotky ve výši očí. U pracovišť se zobrazovacími jednotkami musí být pro zachování dobrých podmínek vidění, zrakové pohody i vyhovující pracovní polohy zajištěna pro všechny uživatele možnost úprav pracovního místa podle jejich individuálních potřeb (zejména podle tělesné výšky a prováděných činností) a regulace denního osvětlení.

§ 14

V ložnicích ubytovacích zařízení musí denní osvětlení vyhovovat normovým hodnotám pro obytné místnosti¹²⁾. Celkové umělé osvětlení v ničem necloněné srovnávací rovině v úrovni podlahy musí mít $E_m = 100$ lx. Svítidla místního osvětlení musí být polohovatelná tak, aby se osvětlení dalo přizpůsobit zra-

¹¹⁾ ČSN EN 747-1 (910603).

¹²⁾ ČSN 730580-1,2,3.

¹³⁾ ČSN 360020.

¹⁴⁾ ČSN EN 12464-1.

kovým potřebám uživatelů a zajistila se osvětlenost $E_m = 300 \text{ lx}$.

§ 15

(1) Pro většinu zrakových činností v zařízeních i provozovnách pro výchovu a vzdělávání se vyžaduje směr osvětlení zleva a shora, umístění řad svítidel u umělých osvětlovacích soustav rovnoběžně s okenní stěnou nad levý okraj lavic.

(2) Při zrakově obtížných a náročných činnostech je nejvhodnější orientace osvětlovacích otvorů na n-slunečnou stranu.

(3) Výška horizontálních srovnávacích rovin pro návrh a posouzení osvětlení místa zrakového úkolu

- a) u denního osvětlení v zařízeních pro děti předškolního věku je 0,45 m nad podlahou,
- b) u denního osvětlení ve školách a školských zařízeních je 0,85 m nad podlahou,
- c) u umělého osvětlení v zařízeních pro děti předškolního věku je 0,45 m nad podlahou,
- d) u umělého osvětlení ve školských zařízeních je stejná jako převládající výška lavic.

(4) Za místo zrakového úkolu¹⁴⁾ je považován prostor s lavicemi nebo stůl učitele a za blízké okolí zrakového úkolu¹⁵⁾ je považován prostor místnosti sloužící výuce.

(5) Osvětlovací soustavy a části vnitřních prostorů odrážející světlo musí být čištěny a obnovovány ve lhůtách daných plánem údržby v souladu s projektem osvětlení a musí být udržovány v takovém stavu, aby požadované vlastnosti osvětlení byly splněny po celou dobu života osvětlovací soustavy. Není-li zpracován v projektu osvětlení plán údržby, postupuje se v souladu s ustanovením § 22 písm. d) až f).

§ 16

(1) Regulace denního osvětlení, rozložení světla a zábrana oslnění musí být řešena v souladu s normovými požadavky¹²⁾.

(2) Osvětlení prostor určených pro sport musí být řešeno v souladu s normovými požadavky^{14, 15)}.

(3) Osvětlení pracovišť zaměstnanců škol a školských zařízení ve smyslu této vyhlášky musí odpovídat požadavkům zvláštního právního předpisu⁴⁾.

Mikroklimatické podmínky

§ 17

(1) Stavební řešení budov zařízení pro výchovu

a vzdělávání a provozoven pro výchovu a vzdělávání musí být navrženo tak, aby povrchová teplota vnitřních částí obvodových stěn nebyla podstatně rozdílná od teploty vzduchu, a to jak v letním, tak v zimním období roku.

(2) V místnosti, kde je použito přirozené větrání okny, musí být okna zajištěna proti rozbití v důsledku průvanu. Ovládání ventilačních otvorů musí být dosažitelné z podlahy.

§ 18

(1) Průměrná intenzita větrání čerstvým vzduchem (výměna vzduchu) v době využití interiéru musí při přirozeném větrání vyhovovat požadavkům na výměnu čerstvého vzduchu podle přílohy č. 3 této vyhlášky.

(2) Pokud venkovní stav prostředí neumožňuje využít přirozené větrání, například pro překročení přípustných hladin venkovního hluku, nebo překročení přípustných škodlivin ve venkovním prostředí, musí být mikroklimatické podmínky a intenzita větrání čerstvým vzduchem zajištěna přednostně vzduchotechnickým zařízením.

(3) Parametry mikroklimatických podmínek a požadovaná intenzita větrání čerstvým vzduchem se prokazují u nově navrhovaných staveb a při změnách dokončených staveb výpočtem.

(4) Centrální šatny žáků bez příčného přirozeného větrání musí být větrány podtlakově s intenzitou větrání čerstvým vzduchem podle přílohy č. 3 této vyhlášky.

(5) Po dobu vyučování je nutno zajistit trvalé podtlakové větrání záchodů žáků.

(6) Při měření a hodnocení teploty se postupuje podle zvláštního právního předpisu⁴⁾.

§ 19

Prostory zařízení pro výchovu a vzdělávání a provozoven pro výchovu a vzdělávání určených k dlouhodobému pobytu musí být přímo větratelné. Požadavky na intenzitu větrání čerstvým vzduchem jsou upraveny v příloze č. 3 této vyhlášky.

§ 20

Zásobování vodou

Zařízení pro výchovu a vzdělávání a provozovny pro výchovu a vzdělávání musí mít zajištěnou dodávku tekoucí pitné vody podle zvláštního právního předpisu¹⁰⁾. Z kapacitních hledisek musí dodávka splňovat tyto požadavky:

¹⁵⁾ ČSN EN 12193.

- a) na 1 dítě v předškolním věku musí být k dispozici nejméně 60 l vody na den,
- b) na 1 žáka školy musí být k dispozici nejméně 25 l vody na den,
- c) v ubytovacích zařízeních musí být na 1 ubytovaného k dispozici nejméně 200 l vody na den.

§ 21

Provozní podmínky

(1) Časové rozložení výuky, sestava rozvrhu a režim dne zařízení pro výchovu a vzdělávání a provozoven pro výchovu a vzdělávání se stanoví podle požadavků zvláštního právního předpisu¹⁾ s ohledem na věkovou zvláštnost dětí i žáků, jejich biorytmus a náročnost jednotlivých předmětů. Při výuce je třeba dbát na prevenci jednostranné statické zátěže vybraných svalových skupin výchovou žáků ke správnému sezení a držení těla.

(2) V zařízeních pro děti předškolního věku je denní doba pobytu venku zpravidla 2 hodiny dopoledne, odpoledne se řídí délkou pobytu dětí v zařízení. V zimním i letním období lze dobu pobytu venku upravit s ohledem na venkovní teploty. Pobyt venku může být dále zkrácen nebo zcela vynechán pouze při mimořádně nepříznivých klimatických podmínkách a při vzniku nebo možnosti vzniku smogové situace. V letních měsících se provoz přizpůsobí tak, aby bylo možné provádět činnost dětí ve venkovním prostředí pozemku i stíněných teras v co největším rozsahu.

(3) Směnné vyučování může být zavedeno výjimečně. Při směnném vyučování se upravuje režim vyučovacích hodin a přestávek podle místních podmínek.

Úklid a výměna lůžkovin

§ 22

Úklid v prostorách zařízení pro výchovu a vzdělávání a provozovnách pro výchovu a vzdělávání se provádí:

- a) denně setřením všech podlah a povrchů na vlhko, u koberců vyčištěním vysavačem,
- b) denně vynášením odpadků,
- c) denně za použití čisticích prostředků s dezinfekčním účinkem umytím umyvadel, pisoárových mušlí a záchodů,
- d) nejméně jednou týdně omytím omyvatelných částí stěn hygienického zařízení a dezinfikováním umýváren a záchodů,
- e) nejméně dvakrát ročně umytím oken včetně rámu a svítidel,
- f) nejméně dvakrát ročně celkovým úklidem všech prostor a
- g) malováním jedenkrát za 3 roky nebo v případě potřeby častěji.

§ 23

(1) Výměna lůžkovin v zařízeních pro výchovu a vzdělávání a provozovnách pro výchovu a vzdělávání pro děti předškolního věku se provádí nejméně jednou za 3 týdny, výměna ručníků jednou za týden; v případě potřeby ihned. Výměna lůžkovin a prádla v ubytovací části zařízení pro výchovu a vzdělávání a provozovnách pro výchovu a vzdělávání se provádí jednou za 2 týdny, ručníků jedenkrát za týden; v případě potřeby ihned.

(2) Použité lůžkoviny se nesmí třídit v ubytovacích a pobytových místnostech a ukládají se do vhodných transportních obalů, které zabraňují kontaminaci okolí nečistotami. Obaly musí být vhodné k praní, omyvatelné a dezinfikovatelné nebo na jedno použití. Použité lůžkoviny v obalech se skladují ve vyčleněném prostoru.

(3) Čisté lůžkoviny se skladují v uzavřených skladech v čistých, uzavíratelných skříních nebo na policích v obalech.

§ 24

Školní jídelna

Ve školní jídelně musí připadat na 1 žáka téže směny nejméně 1,2 m² podlahové plochy.

Přechodná a závěrečná ustanovení

§ 25

(1) Ustanovení § 3 odst. 1 a 2, § 5 odst. 2, § 7, § 18 odst. 2 se nevztahují na stavby zařízení pro výchovu a vzdělávání a provozovny pro výchovu a vzdělávání dětí a mladistvých, jejichž užívání bylo povoleno přede dnem nabytí účinnosti této vyhlášky nebo jejichž provoz byl zahájen před tímto dnem. Hygienické požadavky na stavby a zařízení uvedené ve větě první se řídí dosavadními právními předpisy, přičemž nesmí být snížena jejich úroveň zabezpečení hygienických požadavků dosažená ke dni účinnosti této vyhlášky.

(2) Zařízení pro výchovu a vzdělávání a provozovny pro výchovu a vzdělávání dětí a mladistvých, jejichž užívání bylo povoleno přede dnem účinnosti této vyhlášky, musí splnit požadavky ustanovení § 11 odst. 1 a 2 týkající se vybavení školním nábytkem nejpozději do 31. prosince 2007.

§ 26

Zrušuje se vyhláška č. 108/2001 Sb., kterou se stanoví hygienické požadavky na prostory a provoz škol, předškolních zařízení a některých školských zařízení.

§ 27

Účinnost

Tato vyhláška nabývá účinnosti třicátým dnem následujícím po dni jejího vyhlášení.

Ministryně:

doc. MUDr. Emmerová, CSc. v. r.

Požadavky na hygienická zařízení a šatny

1. Počet hygienických zařízení ve školách uskutečňujících vzdělávací program pro žáky se specifickými vzdělávacími potřebami se stanoví takto:
 - a) v předsiňkách záchodů 1 umyvadlo na prvních 10 žáků a každých dalších 20 žáků,
 - b) 1 záchod na prvních 10 dívek a každých dalších 20 dívek,
 - c) 1 pisoár na prvních 10 chlapců a každých dalších 20 chlapců,
 - d) 1 záchod na prvních 20 chlapců a každých dalších 80 chlapců,
 - e) 1 hygienická kabina na 60 dívek starších 12 let,
 - f) 1 sprcha (pohotovostní).
2. Počty hygienických zařízení v provozovnách pro výchovu a vzdělávání:
 - a) v předsiňkách záchodů 1 umyvadlo na 20 žáků,
 - b) 1 záchod na 20 dívek,
 - c) 1 pisoár na 20 chlapců,
 - d) 1 záchod na 20 chlapců,
 - e) 1 hygienická kabina na 80 dívek.
3. Záchody a umývárny pedagogů nesmí být přístupné ze záchodů a umýváren žáků a pro 20 osob musí být zřízena 1 záchodová kabina a 1 umyvadlo.
4. Počty hygienických zařízení v provozovnách pro výchovu a vzdělávání pro děti předškolního věku se stanoví takto: záchody a umývárny u těchto zařízení se nedělí podle pohlaví a na 5 dětí musí připadat 1 dětská mísa a 1 umyvadlo.
5. Umývárna v provozovnách pro výchovu a vzdělávání pro děti předškolního věku musí být přímo osvětlena a větratelná; požadavky na výměnu vzduchu upravuje příloha č. 3 této vyhlášky. Umyvadla se umísťují zpravidla ve výši 50 cm, výtokový ventil ve výši 60 cm nad podlahou. Umístění musí odpovídat především tělesné výšce dětí. Umyvadla musí být napojena na společnou mísící baterii, osazenou mimo dosah dětí. Každé umyvadlo se opatří pouze 1 výtokovým ventilem, který děti obsluhují samy. Umývárna se vybavuje 1 až 2 sprchami řešenými tak, aby děti mohly vstupovat do sprch bez cizí pomoci. U sprch se osazuje věšák na osušky a musí být ponecháno i místo na sedačku. Další požadavky na tyto prostory stanoví zvláštní právní předpis⁷⁾.
6. V ubytovacím zařízení se hygienická zařízení zřizují buď jako součást ubytovací jednotky, přičemž se zřizuje pro 2 třílůžkové pokoje 1 záchod, 1 sprcha, 2 umyvadla, nebo jako centrální hygienické zařízení v rozsahu 1 sprcha pro 6 ubytovaných, 1 záchod pro 6 dívek, 1 záchod pro 6 chlapců, 1 umyvadlo pro 4 ubytované a 1 bidet pro 40 dívek. Velikost zařizovacích předmětů hygienického zařízení musí odpovídat charakteru zařízení, výšce a věku ubytovaných.
7. V zařízeních pro výchovu a vzdělávání a v provozovnách pro výchovu a vzdělávání musí být na každém podlaží odvětraná úklidová komora s omyvatelnými stěnami, vybavena výlevkou s přívodem tekoucí pitné studené a teplé vody včetně odtoku vody.

8. Všechna hygienická zařízení v zařízeních pro výchovu a vzdělávání a provozovnách pro výchovu a vzdělávání musí být vybavena umyvadly a tekoucí pitnou studenou a teplou vodou. Vybavena musí být mýdlem a musí být zajištěna možnost osušení rukou ručníky na jedno použití nebo osoušečem rukou a nebo u zařízení pro děti předškolního věku a provozoven pro výchovu a vzdělávání musí mít každé dítě vlastní ručník. Nejméně 1 kabina WC v každém oddělení (chlapci a dívky) musí být upravena podle požadavků zvláštního právního předpisu⁷⁾. Ve všech hygienických zařízeních musí být vždy k dispozici toaletní papír, na WC dívek a žen musí být krytý nášlapný odpadkový koš. Zařizovací předměty každého hygienického zařízení musí odpovídat charakteru zařízení, věku a výšce dětí. Stěny a podlahy každého hygienického zařízení musí být omyvatelné a čistitelné do výše nejméně 1,5 m. Větrání každého hygienického zařízení musí odpovídat požadavkům na výměnu vzduchu, které jsou uvedeny v příloze č. 3.

9. V zařízeních pro výchovu a vzdělávání a v provozovnách pro výchovu a vzdělávání musí být pro žáky zřízeny osvětlené a větratelné šatny, u centrálních šaten žáků musí být šířka kóje u jednostranně umístěných věšáků 1,5 m, u dvoustranně umístěných věšáků nejméně 2,2 m, na 1 žáka se počítá 0,25 m² plochy. Další požadavky stanoví zvláštní právní předpis⁷⁾.

Velikosti typů nábytku a ergonomické zásady práce žáků vsedě

Tabulka

ČSN PENV 1729

Výška sedáku židle (mm)	Výška desky stolku (mm)	Vhodné výšky dětí (cm)
260	460	100.0 - 112.5
300	520	112.5 - 127.5
340	580	127.5 - 142.5
380	640	142.5 - 157.5
420	700	157.5 - 172.5
460	760	172.5 - 187.5

Ergonomické zásady práce žáků vsedě:

- výška sedadla se má rovnat délce bérce zvětšené o výšku nízkého podpatku (1 - 2 cm), tj. chodidla se při zadním sezení bez námahy a celou plochou dotýkají podlahy,
- hloubka sedací plochy má podpírat nejméně 2/3 délky stehna a při zadním sezení se nesmí přední okraj sedadla dostat až do podkolenní jamky,
- šířka sedací plochy musí odpovídat šířce sedu (pánve) zvětšené o 5 - 6 cm pro oděv a postupnou deformaci měkkých tkání sezením,
- s ohledem na potřebnou stabilitu uživatele je potřebný sklon sedací plochy směrem k opěradlu o 2 - 3 stupně,
- horní hrana opěradla má záda podpírat ve vzdálenosti 4 - 5 cm pod dolními úhly lopatek, dolní hrana opěradla má být 16 - 17 cm nad sedadlem,
- tvarování sedací i opěrné plochy má kopírovat povrch těla,
- pracovní plocha stolu se má nacházet ve výšce loktů volně spuštěných paží sedícího žáka,
- materiál sedadla a opěradla nesmí být pocitově nepříjemný, studený a musí se snadno čistit,
- židle (celý komplet školního sedacího nábytku) musí mít potřebnou stabilitu.

Nejméně namáhavé je sezení v mírném předklonu, vzpřímená poloha znamená zvýšenou námahu. Zdravé je funkční střídání poloh.

Intenzita větrání čerstvým vzduchem a parametry mikroklimatických podmínek

Intenzita větrání čerstvým vzduchem v učebnách, tělocvičnách, šatnách a hygienických zařízeních a provozovnách pro výchovu a vzdělávání:

Zařízení	Výměna vzduchu m ³ .hod ⁻¹
Učebny	20 - 30 na 1 žáka
Tělocvičny	20 na 1 žáka
Šatny	20 na 1 žáka
Umývárny	30 na 1 umyvadlo
Sprchy	150 - 200 na 1 sprchu
Záchody	50 na 1 kabinu 25 na 1 pisoár

Parametry mikroklimatických podmínek:

a) Zima

- učebny, pracovny, družiny a další místnosti určené k dlouhodobému pobytu:

průměrná výsledná teplota v místnosti $\bar{t}_g = 22 \pm 1^\circ\text{C}$,

minimální výsledná teplota v místnosti $t_{g\text{min}} = 19^\circ\text{C}$,

rozdíl výsledné teploty v úrovni hlavy a kotníků nesmí být větší než 3°C

- tělocvičny:

průměrná výsledná teplota v místnosti $\bar{t}_g = 20 \pm 1^\circ\text{C}$,

minimální výsledná teplota v místnosti $t_{g\text{min}} = 19^\circ\text{C}$,

rozdíl výsledné teploty v úrovni hlavy a kotníků nesmí být větší než 3°C ,

při poklesu teploty vzduchu v učebnách určených k dlouhodobému pobytu dětí a žáků ve třech po sobě následujících dnech pod 18°C , ne však méně než na 16°C , nebo při poklesu teploty vzduchu v těchto učebnách v jednom dni pod 16°C musí být provoz zařízení pro výchovu a vzdělávání zastaven.

b) Léto

- učebny, pracovny, družiny, tělocvičny a další místnosti určené k dlouhodobému pobytu:

průměrná výsledná teplota v místnosti $\bar{t}_g = 28^\circ\text{C}$,

maximální výsledná teplota v místnosti $t_{g\text{max}} = 31^\circ\text{C}$,

při extrémních venkovních teplotách, kdy maximální venkovní teplota vzduchu je vyšší než 30°C a kdy je $t_{g\text{max}}$ vyšší než 31°C , musí být přerušeno vyučování nebo zajištěno pro žáky jiné náhradní opatření, např. jejich pobyt mimo budovu a zajištěním pitného režimu.

Tam, kde je rozdíl mezi výslednou teplotou kulového teploměru t_g a teplotou vzduchu t_a menší než 1°C , lze jako výslednou hodnotu teploty používat hodnotu t_a ($^\circ\text{C}$) naměřenou suchým teploměrem.

Relativní vlhkost je celoročně v rozmezí 30 – 70 %.

Rychlost proudění vzduchu je celoročně 0,1 - 0,2 m/s.

Orientační kontrolu teploty vzduchu v prostorách s trvalým pobytem je nutno zabezpečit pomocí nástěnných teploměrů. Teploměry se nesmí umísťovat na obvodové stěny místností, to znamená stěny s okny a stěny vystavené přímému dopadu slunečního záření.